

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team:

Onderwerp:

Slavernijverleden van Deventer

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 14-05-2024
Notanummer	: 2024-382
Datum	: 14-05-2024
Programma	: 01 - Burger en bestuur
Portefeuillehouder	: Burgemeester, Wethouder De Geest,
Bijlage(n)	: 24-04-2024 projectplan Platform SVD 2024-2025.docx, Conceptpersbericht vervolg op vooronderzoek Slavernijverleden Deventer.docx

Parafering

29-04-2024: Burgemeester
29-04-2024: Programmamanager
29-04-2024: Burgemeester
29-04-2024: Programmamanager
08-05-2024: Programmamanager
08-05-2024: Burgemeester
08-05-2024: Wethouder

Agendering

- * 10-05-2024: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris
- * 02-05-2024: Directeur
- * 10-05-2024: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris
- * 08-05-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

14-05-2024

B & W d.d.: 14-05-2024

Besluit

1. De directies van Collectie Overijssel en Deventer Verhaal te verzoeken slavernij gerelateerde objecten, incl. mogelijk roofoed, in de museale en erfgoedcollecties in Deventer te onderzoeken;
2. De mogelijkheid te laten onderzoeken om in het kader van het Internationaal Beleid aansluiting te vinden bij de programma's van VNG International voor Suriname en de Caribische eilanden;
3. De periode vanaf het einde van de slavernijperiode tot aan het hier en nu in Deventer publieksvriendelijk te laten documenteren en hiervoor 25.000 euro uit te trekken;
4. Een kleine gedenkplaque ter herdenking van de slavernijperiode in West en Oost te laten plaatsen in het binnenplein van het Stadhuis en hiervoor 5.000 euro uit te trekken;
5. De gevraagde bijdrage van 40.000 euro voor de activiteiten en organisatieopbouw 2024/2025 van het Platform SamenVrij!Deventer te honoreren;
6. De onder punt 1-5 genoemde punten in gang te zetten, onder voorbehoud van het beschikbaar stellen van het benodigde budget van 70.000 euro bij de behandeling van de Voorjaarsnota.

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Op 26 januari 2022 vroeg de raad per motie om onderzoek naar de betrokkenheid van het stadsbestuur en haar inwoners bij het slavernijverleden, in een publieksvriendelijke versie. Op 1 juli 2023 verscheen in opdracht van de gemeente het vooronderzoek “Deventer en slavernij” van de Overijsselacademie, evenals de in opdracht van de provincie verrichte studie “Overijssel en slavernij”. Beide publicaties bevatten belangrijke conclusies over het Deventer slavernijverleden in goed leesbare vorm en geven een bevestigend antwoord op de vraag naar de betrokkenheid indertijd van het stadsbestuur en haar inwoners bij de mondiale slavernij.

Sinds 2022 wordt in Deventer veel aandacht besteed aan dit onderwerp, door lezingen in het Etty Hillesum Centrum, toneel in de Schouwburg, Mimik en Deventer op Stelten, tentoonstellingen in de Waag en (tweemaal) in het Stadhuis en het scholierenproject “Koloniale Sporen in mijn buurt”. In 2022 en 2023 sprak de burgemeester t.g.v. Ketji Koti in het openbaar over de beëindiging van de slavernij. Op 1 juli 2023 ging dit in het Stadhuis en vier andere locaties in Deventer gepaard met Ketji Koti-dialoogtafels. Op 24 januari jl, werd een thema-avond in het Penninckshuis over het Deventer slavernijverleden druk bezocht.

In september 2023 is m.m.v. het Etty Hillesum Centrum (EHC) het platform SamenVrij!Deventer opgericht door Deventer nazaten van de koloniale tijd in Oost en West. Het platform richt zich op vergroting van kennis over de koloniale tijd, bespreekbaar maken van de doorwerking ervan en het zichtbaar maken van de culturele diversiteit van Deventer. Het platform heeft een programma voor 2024-25 en zoekt daarvoor de steun van gemeente, provincie en andere financiers. Op 31 januari 2024 werd in een thema-avond over dit onderwerp van gedachten gewisseld door raadsleden, platformleden, EHC, historici en leden van het college. De besprekingen tijdens deze avond leverden belangrijke input op voor deze nota.

In deze nota geven we aan op welke wijze we het vervolg op het vooronderzoek vormgeven.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Voortzetten en verdiepen van de maatschappelijke aandacht voor het koloniale verleden en de doorwerking hiervan in het heden.

Kader

Motie Betrokkenheid slavernijverleden Deventer (2022)

Raadsmededelingen Uitvoering motie slavernijverleden (juli en december 2022)

Raadsmededeling Onderzoek slavernijverleden (juni 2023)

Beleidskader Diversiteit en Inclusiviteit (2023)

Betrokken partijen en participatie

Voorafgaande aan dit voorstel is veelvuldig overleg gepleegd met de betrokken historici en maatschappelijke organisaties, met name het Etty Hillesum Centrum en leden van het Platform SamenVrij!Deventer.

Argumenten voor en tegen

De aandacht voor het slavernijverleden is in Deventer, maar ook nationaal en wereldwijd, onderwerp van veel discussie. Voor de één is het oude geschiedenis, die niet opgerakeld hoeft te worden. Voor de ander gaat het om medeplichtigheid in het verleden aan een misdrijf tegen de menselijkheid (volgens de VN), die doorwerkt tot vandaag. Er is nog veel onbekendheid bij het grote publiek over het Deventer slavernijverleden. Daarom is het van belang dat sinds ca. twee jaar ook in Deventer aandacht aan dit onderwerp wordt besteed en een lokaal platform dit in de komende jaren wil gaan oppakken. De gemeente zal de digitale en papieren versie van "Deventer en slavernij" beschikbaar blijven stellen aan belangstellende lezers. Ook zal het onderwerp worden voorgesteld als thema in historische kringen in Deventer en als onderwerp voor een te ontwikkelen stadswandeling. Het vooronderzoek biedt tevens de kans om een vervolg te geven aan de uitvoering van de motie "De geschiedenis ligt op straat" van 24 juni 2020 inzake controversiële straatnaamborden en objecten in de openbare ruimte. De voornemens in deze nota sluiten nauw aan op het streven van onze gemeente om de zichtbaarheid van Deventer als inclusieve gemeente te vergroten. Aan dit speerpunt in het recente beleidskader Diversiteit & Inclusie hoopt het college met het platform nader vorm te geven. Ook op het vergroten van diversiteit in de gemeentelijke organisatie zal verder ingezet worden.

Een vervolg op dit vooronderzoek in de vorm van een breed hoofdonderzoek in opdracht van de gemeente, zoals aanvankelijk gedacht, lijkt daarom niet meer nodig. Historici, waaronder de auteurs van het vooronderzoek, stellen o.a. voor om de opvallende financiële betrokkenheid van Deventer stadsbestuurders indertijd te vergelijken met andere steden ten tijde van de Republiek. Het college acht dit weliswaar van belang voor de Deventer stadsgeschiedenis, maar ziet geen kans dit zelfstandig van de grond te krijgen; dit vereist immers de betrokkenheid van andere steden.

Wel wil het college –in navolging van advies van de onderzoekers en het platform- meer informatie laten verzamelen en publiceren over de (post-)koloniale periode tot aan het heden in Deventer. Dit sluit aan bij de vraag in de motie, dat het onderzoek "...de relatie dient te leggen met de hedendaagse samenleving en de betekenis van het slavernijverleden in heden en verleden in samenhang...". Volgens het platform kan hiermee recht worden gedaan aan de doorwerking van de (post-)koloniale periode "waarin mensen van kleur nog altijd gediscrimineerd worden, niet begrepen worden en niet gelijkwaardig behandeld...". In samenwerking met het platform en het EHC zal een plan voor een dergelijke vervolgactie worden opgesteld, mede gebaseerd op "oral history." Verschillende recente stedenstudies n.a.v. het koloniale verleden geven goede voorbeelden hiervan, met interviews met tijdgenoten en verhalen over hun verrichtingen en verenigingsleven in de stad. Dit vereist niet in de eerste plaats traditioneel historisch (archief-)onderzoek.

In andere steden wordt lokaal onderzoek naar het slavernijverleden dikwijls opgevolgd door uitingen van erkenning voor het teweeg gebrachte leed dat hiermee verbonden is geweest en nog voortleeft. Het college wil in dat verband in overleg met het platform een kleine plaquette met opschrift ter herinnering aan dit verleden aan laten brengen in de binnentuin van het Stadhuis. Een andere mogelijkheid is het actief aangaan van samenwerking met voormalige en huidige Koninkrijksdelen, zoals ook het platform voorstelt. VNG International heeft in dit verband twee programma's voor Nederlandse gemeenten opgezet. Onze gemeente heeft in het verleden veel ervaring met dergelijke samenwerkingsprogramma's opgebouwd en zal dit nader onderzoeken.

Sommige gemeenten achten het aanbieden van excuses n.a.v. de gebleken

betrokkenheid van hun bestuurders en inwoners een passend gebaar, veelal als afronding van een verwerkingsproces. De Commissaris van de Koning van Overijssel heeft op 1 juli 2023 namens zijn college excuses aangeboden. Hierover heeft onze raad zich tot dusver niet uitgesproken. De historische fundering hiervoor is met de beide onderzoeken nu wel beschikbaar. Maar het proces dat met de motie van 26 januari 2022 in Deventer werd ingezet, beschouwt het college nog niet als afgerond. Het platform stelt hierover "... dat het nu belangrijk is om samen te werken aan het vergroten van de kennis over het koloniale verleden, het gesprek aangaan over de doorwerking van de koloniale tijd, en de culturele minderheden te laten zien in Deventer. Of en hoe er eventueel in de toekomst excuses komen is niet de vraag die nu beantwoord moet worden, dat ligt open." Met andere woorden: bevordering van kennis en begrip heeft nu de prioriteit. Het college sluit zich bij deze zienswijze aan en wil zowel de eigen acties, als die vermeld in het programma van het platform tot uitvoering laten komen.

Het college hoopt ook na het nationaal herdenkingsjaar de maatschappelijke aandacht voor het koloniale verleden in Deventer voort te zetten en te verdiepen.

Financiële consequenties en dekking

Voor de bovengenoemde vervolgacties van gemeente en Platform in 2024 en 2025 is een bedrag benodigd van € 70.000. Dit zal worden betrokken bij de afwegingen in de Voorjaarsnota. Hiermee geven we volledig uitvoering aan de moties "De geschiedenis ligt op straat" en "Deventer slavernijverleden", inclusief vervolginformatie over de (post-)koloniale periode in Deventer. Tevens maakt dit het mogelijk om het omvangrijke programma van het platform SamenVrij!Deventer, gericht op brede informatievoorziening (m.n. gericht op de schooljeugd) en verdere bevordering van kennis en begrip en het tegengaan van racisme en discriminatie uit te voeren.

Openbaarmaking en communicatie

De nota wordt openbaar gemaakt vergezeld van een persbericht.

Aanpak en uitvoering

Het college zal in overleg treden met het Etty Hillesum Centrum en het Platform SamenVrij!Deventer om de wederzijdse voornemens projectmatig en in afstemming met elkaar vorm te geven. Het college zal de raad van de verdere voortgang op de hoogte houden.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Slavernijverleden van Deventer		
Nummer	2024-382	Portefeuillehouder	Burgemeester, Wethouder De Geest,
Team	DEV-BLD-MO	Datum	14-05-2024

Inleiding

Op 26 januari 2022 vroeg uw raad per motie om onderzoek naar de betrokkenheid van het stadsbestuur en haar inwoners bij het slavernijverleden in een publiek-vriendelijke versie. Op 1 juli 2023 verscheen in opdracht van de gemeente het vooronderzoek "Deventer en slavernij" van de Overijsselacademie, evenals de in opdracht van de provincie verrichte studie "Overijssel en slavernij". Beide publicaties bevatten belangrijke conclusies t.a.v. het Deventer slavernijverleden in goed leesbare vorm en geven een bevestigend antwoord op de vraag naar de betrokkenheid indertijd van het stadsbestuur en haar inwoners bij de mondiale slavernij.

Sinds 2022 wordt in Deventer veel aandacht besteed aan dit onderwerp, door lezingen in het Etty Hillesum Centrum, toneel in de Schouwburg, Mimik en Deventer op Stelten, tentoonstellingen in de Waag en (tweemaal) in het Stadhuis en het scholierenproject "Koloniale Sporen in mijn buurt". In 2022 en 2023 sprak de burgemeester t.g.v. Keti Koti in het openbaar over de beëindiging van de slavernij. Op 1 juli 2023 ging dit in het Stadhuis en vier andere locaties in Deventer gepaard met Keti Koti-dialogotafels. Op 24 januari jl. werd een thema-avond in het Penninckshuis over het Deventer slavernijverleden druk bezocht.

In September 2023 is m.m.v. het Etty Hillesum Centrum (EHC) het platform SamenVrij!Deventer opgericht door Deventer nazaten van de koloniale tijd in Oost en West. Het platform richt zich op vergroting van kennis over de koloniale tijd, bespreekbaar maken van de doorwerking ervan en het zichtbaar maken van de culturele diversiteit van Deventer. Het platform heeft een programma voor 2024-25 en zoekt daarvoor de steun van gemeente, provincie en andere financiers. Op 31 januari 2024 werd in een thema-avond over dit onderwerp van gedachten gewisseld door raadsleden, platformleden, EHC, historici en leden van het college. De besprekingen tijdens deze avond leverden belangrijke input op voor deze raadsmededeling, waarin het college vormgeeft aan het vervolg op het vooronderzoek.

Kader

Motie Betrokkenheid slavernijverleden Deventer (2022)
Raadsmededelingen Uitvoering motie slavernijverleden (juli en december 2022)
Raadsmededeling Onderzoek slavernijverleden (juni 2023)
Beleidskader Diversiteit en Inclusiviteit (2023)

Kern van de boodschap

Uit het vooronderzoek naar de rol van Deventer in het mondiale slavernijverleden is aangetoond dat deze betrokkenheid er nadrukkelijk was, ook van het Deventer stadsbestuur. Hiervoor is geen vervolgonderzoek nodig. Het college wil langs verschillende wegen meer bekendheid geven en tevens meer documentatie laten

verzamelen en publiceren over de (post-)koloniale periode in Deventer na afschaffing van de slavernij. Voor erkenning van het leed dat verbonden is met het slavernijverleden wil het college een kleine plaquette aan laten brengen in de binnentuin van het Stadhuis. Het vorig jaar opgerichte Platform SamenVrij!Deventer heeft een programma met activiteiten opgesteld voor 2024-2025. Het college wil het platform hierin ondersteunen en eventuele deelname aan de programma's van VNG International met Suriname en de Caribische eilanden laten onderzoeken. Met deze maatregelen geven we aandacht aan de doorwerking van het slavernij- en koloniaal verleden in het heden, waar uw motie ook om vraagt. De kosten die gemoeid zijn met deze voorstellen bedragen 70.000 euro. Het college zal deze kosten betrekken bij de afwegingen in de Voorjaarsnota 2024.

Nadere toelichting

De aandacht voor het slavernijverleden is in Deventer, maar ook nationaal en wereldwijd, onderwerp van veel discussie. Voor de één is het oude geschiedenis, die niet opgerakeld hoeft te worden. Voor de ander gaat het om medeplichtigheid in het verleden aan een misdrijf tegen de menselijkheid (volgens de VN), die doorwerkt tot vandaag. Er is nog veel onbekendheid bij het grote publiek over het Deventer slavernijverleden. Daarom is het van belang dat sinds ca. twee jaar ook in Deventer aandacht aan dit onderwerp wordt besteed en een lokaal platform dit in de komende jaren wil gaan oppakken. De gemeente zal ook de digitale en papieren versie van "Deventer en slavernij" beschikbaar blijven stellen aan belangstellende lezers. Ook zal het onderwerp worden voorgesteld als thema in historische kringen in Deventer en als onderwerp voor een te ontwikkelen stadswandeling. Het vooronderzoek biedt tevens de kans om een vervolg te geven aan de uitvoering van de motie "De geschiedenis ligt op straat" van 24 juni 2020 inzake controversiële straatnaamborden en objecten in de openbare ruimte. De voornemens in deze nota sluiten nauw aan op het streven van onze gemeente om de zichtbaarheid van Deventer als inclusieve gemeente te vergroten. Aan dit speerpunt in het recente beleidskader Diversiteit & Inclusie hoopt het college met het platform nader vorm te geven. Ook op het vergroten van diversiteit in de gemeentelijke organisatie zal verder ingezet worden.

Een vervolg op dit vooronderzoek in de vorm van een breed hoofdonderzoek in opdracht van de gemeente, zoals aanvankelijk gedacht, lijkt daarom niet meer nodig. Historici, waaronder de auteurs van het vooronderzoek, stellen o.a. voor om de opvallende financiële betrokkenheid van Deventer stadsbestuurders indertijd te vergelijken met andere steden ten tijde van de Republiek. Het college acht dit weliswaar van belang voor de Deventer stadsgeschiedenis, maar ziet geen kans dit zelfstandig van de grond te krijgen; dit vereist immers de betrokkenheid van andere steden.

Wel wil het college –in navolging van advies van de onderzoekers en het platform- meer informatie laten verzamelen en publiceren over de (post-)koloniale periode tot aan het heden in Deventer. Dit sluit aan bij de vraag in de motie, dat het onderzoek "de relatie dient te leggen met de hedendaagse samenleving en de betekenis van het slavernijverleden in heden en verleden in samenhang...". Volgens het platform kan hiermee recht worden gedaan aan de doorwerking van de (post-)koloniale periode "waarin mensen van kleur nog altijd gediscrimineerd worden, niet begrepen worden en niet gelijkwaardig behandeld...". In samenwerking met het platform en het EHC zal een plan voor een dergelijke vervolgactie worden opgesteld, mede gebaseerd op "oral history." Verschillende recente stedenstudies n.a.v. het koloniale verleden geven goede voorbeelden hiervan, met interviews met tijdgenoten en verhalen over hun verrichtingen en verenigingsleven in de stad. Dit vereist niet in de eerste plaats traditioneel historisch (archieff-)onderzoek.

In andere steden wordt lokaal onderzoek naar het slavernijverleden dikwijls opgevolgd door uitingen van erkenning voor het teweeg gebrachte leed dat hiermee verbonden is geweest en nog voortleeft. Het college wil in dat verband in

overleg met het platform een kleine plaquette met opschrift ter herinnering aan dit verleden aan laten brengen in de binnentuin van het Stadhuis. Een andere mogelijkheid is het actief aangaan van samenwerking met voormalige en huidige Koninkrijksdelen, zoals ook het platform voorstelt. VNG International heeft in dit verband twee programma's voor Nederlandse gemeenten opgezet. Onze gemeente heeft in het verleden veel ervaring met dergelijke samenwerkingsprogramma's opgebouwd en zal dit nader onderzoeken.

Sommige gemeenten achten het aanbieden van excuses n.a.v. de gebleken betrokkenheid van hun bestuurders en inwoners een passend gebaar, veelal als afronding van een verwerkingsproces. De Commissaris van de Koning van Overijssel heeft op 1 juli 2023 namens zijn college excuses aangeboden. Hierover heeft onze raad zich tot dusver niet uitgesproken. De historische fundering hiervoor is met de beide onderzoeken nu wel beschikbaar. Maar het proces dat met de motie van 26 januari 2022 in Deventer werd ingezet, beschouwt het college nog niet als afgerond. Het platform stelt hierover "...dat het nu belangrijk is om samen te werken aan het vergroten van de kennis over het koloniale verleden, het gesprek aangaan over de doorwerking van de koloniale tijd, en de culturele minderheden te laten zien in Deventer. Of en hoe er eventueel in de toekomst excuses komen is niet de vraag die nu beantwoord moet worden, dat ligt open." Met andere woorden: bevordering van kennis en begrip heeft nu de prioriteit. Het college sluit zich bij deze zienswijze aan en wil zowel de eigen acties, als die vermeld in het programma van het platform tot uitvoering laten komen.

Het college hoopt ook na het nationaal herdenkingsjaar de maatschappelijke aandacht voor het koloniale verleden in Deventer voort te zetten en te verdiepen.

Projectplan Platform SamenVrij!Deventer 2024

Inleiding

In de afgelopen jaren is er landelijk steeds meer aandacht gekomen voor de koloniale geschiedenis -de nasleep hiervan- en het slavernijverleden van Nederland. Mede dankzij de inzet van actievoerders als Kick Out Zwarte Piet is duidelijk geworden dat negatieve stereotyperingen en ongelijkheid niet losstaan van de koloniale sporen.

Op 1 juli 2023 zijn er bij de viering van Ketikoti nationale excuses gemaakt voor de transatlantische slavernijgeschiedenis. De geschiedschrijving wordt opnieuw gezien én wel door een kritische, reflectieve en op gelijkheid gerichte blik. Zo worden de tafels aan talkshows steeds diverser, is er een Nationaal Slavernijmuseum in oprichting, zijn er veel Nederlands-Indische documentaires op tv te zien, en is het project 'Koloniale Sporen in mijn buurt' in Amsterdam opgezet.

Ook in Deventer hebben er zich nu enkele Deventenaren met diverse koloniale achtergronden de krachten gebundeld. In het nieuwe platform SamenVrij Deventer willen zij op educatief, sociaal en cultureel niveau hun roots onder de aandacht brengen bij de gewone Deventenaar, van jong tot oud. Want samen vrij van de koloniale sporen zijn we pas echt als dit gedeelde verleden voor iedere Deventenaar zichtbaar en invoelbaar wordt.

Het ontstaan van het Platform SamenVrij!Deventer

Om de koloniale tijd uit de schaduw te halen

Uit de vele activiteiten die rondom het herdenkingsjaar slavernij verleden zijn georganiseerd heeft zich een groep gevormd die zich het Platform SamenVrij!Deventer noemt. (SVD)

Sinds enkele jaren besteedt het Eddy Hillesum Centrum in samenwerking met o.a. Emilie van Heydoorn en Ronald Cadogan aandacht aan de herdenking op 30 juni en de viering op 1 juli van de afschaffing van de slavernij in Suriname. Eind 2022 en begin 2023 is het scholenproject Koloniale sporen in mijn buurt ook in Deventer georganiseerd. Daarbij is de koloniale geschiedenis de bindende factor en niet zoals bij Ketikoti de trans-Atlantische slavernij. Door dit project zijn nieuwe mensen betrokken geraakt zoals Roos Selek, René van der Hoff en Sharon Kromotaroeno. Het project resulteerde in 15 verhalen van nazaten en een tentoonstelling, die aandacht besteedden aan het koloniale verleden in zowel West als Oost.

Tegelijkertijd liet de gemeente het vooronderzoek Deventer en Slavernij uitvoeren en zocht hiervoor de dialoog met nazaten. Die zijn gevonden via de betrokkenen van het project koloniale sporen in mijn buurt. Mensen uit zowel Suriname, Antillen als voormalig Nederlands Indië, waaronder de Molukken.

Enerzijds heeft het onderzoek duidelijk aangetoond dat Deventer eeuwenlang een sterke betrokkenheid had met de kolonies en dat er werd geprofiteerd van de opbrengsten van plantages daar. Anderzijds hebben onze voorouders in Suriname, op de Antillen en in Indië in die periode als tot-slaafgemaakten mede gezorgd voor de winsten die onder andere naar Deventer stroomden. Dit maakt dat we een stuk sterk verbonden gezamenlijke geschiedenis delen. Deze geschiedenis is niet in 1863 opgehouden, ook niet na de koloniale tijd en werkt tot nu toe door in Deventer. We zien de dorwerking in het stadsbeeld met allerlei koloniale

verwijzingen, in de verschillende culturen en etnische groeperingen en in de manier waarop we daar mee omgaan. Als we naar de doorwerking van de koloniale periode in onze tijd kijken, dan valt vooral de verhouding tussen de verschillende cultuurgroepen op. De kleinere minderheden zijn cultureel bekeken bijna onzichtbaar. We denken dat een gebrek aan kennis van het koloniaal systeem en een beleid om wandaden goed te praten, geleid heeft tot vooroordelen, racistische denkbeelden en stereotiepe beeldvorming. Te denken dat er een eeuw geleden sprake was van een 'ethisch reveil', 'white man's burden,' waarbij de volken in de kolonies beschaafd moesten worden. Dit was niet alleen regeringsbeleid, maar ook de kerken, scholen, uitgevers van o.a. kinderboeken tot de amusementswereld toe, waar stereotiepe karikaturen van mensen uit de kolonies bewust werden gebruikt om deze als minderwaardig af te schilderen. Uiteraard heeft dat zijn doorwerking op de huidige mentaliteit in Deventer voor wat betreft de positie van minderheden uit de vroegere koloniën, die toch vaak worden gediscrimineerd, paternalistisch behandeld en meestal negatief gerepresenteerd worden. Er is al veel onderzoek gedaan naar (alledaags) racisme en hoe die te bestrijden.

Bijdrage brief van Ronald Cadogan één van de oprichters van het platform;

De activiteiten in het herdenkingsjaar, zoals de publicatie van het vooronderzoek, de dialoogtafels en de voorstelling Free to be free tijdens Deventer op Stelten hebben het koloniale verleden verder op de kaart gezet en dat zien we als een mooi begin.

Wij zijn ons er terdege van bewust dat de geschiedenissen van de nazaten veel verschillen kennen maar ook een grote overeenkomst: In alle gebieden was de relatie tussen de Nederlanders en de oorspronkelijke bewoners ongelijkwaardig. Van kolonisator tot onderworpen, van knecht tot baas, of slavenhouder en tot slaafgemaakte.

De leden zitten in het platform op persoonlijke titel en zijn geen vertegenwoordigers van een achterban. Het platform zal op diverse onderdelen van samenstelling verschillen. Er is nu een kerngroep van 8 personen met 2 nauw betrokkenen. Roos Seleky, Ronald Cadogan, René van der Hoff, Emilie van Heydoorn, Donna Daflaar, Brian Hukom, Sharon Kromotaroeno en Gerja Meima zijn kernleden. Erik Heringa en Thomas Simmons zijn nauw betrokken op onderwerpen.

Speerpunten van het platform SamenVrij!Deventer

Om de activiteiten die het platform wil organiseren richting te geven hebben we gezamenlijk 3 speerpunten gekozen.

1. de kennis over het koloniale verleden van Nederland in Deventer e.o. vergroten.
2. aandacht vragen voor de doorwerking van de koloniale tijd in de huidige samenleving, waaronder de bestrijding van discriminatie.
3. Deventer als multiculturele stad te promoten (hiervoor zal ook samenwerking en verbinding gezocht worden met andere gemeenschappen in Deventer zoals de Turkse gemeenschap.)

SamenVrij!Deventer wil zich inzetten zodat alle kinderen hun eigen geschiedenis herkennen in de lessen die ze op school krijgen, dat zij een gelijkwaardig schooladvies krijgen en

opgroeien in een samenleving die hen waardeert en hun talenten herkent en waarin geen plaats is voor discriminatie.

Het platform wil daarom meewerken aan:

- Verspreiding van kennis over het slavernij- en koloniale verleden van Deventer, waaronder het vooronderzoek Deventer en slavernij (evt in publieksvriendelijke versie)
- lezingen en workshops organiseren over koloniaal verleden en slavernij.
- ontwikkelen en uitvoeren van educatieprogramma's
- gevraagd en ongevraagd advies te geven aan culturele instellingen, Deventer promotie en de gemeente Deventer .
- aandacht te vestigen op koloniaal erfgoed in Deventer
- stimuleren van contacten tussen Deventer (burgers en gemeente) en Suriname, Antillen en Indonesië.
- inventariseren van Multiculturele kunstuitingen in Deventer en deze een podium geven
- Jaarlijks rond 1 juli dialoog organiseren en verhalen delen.

Samenwerking is van essentieel belang in het verwezenlijken van de doelstellingen. Samenwerking met o.a. inwoners van Deventer, de gemeente, culturele en sociale organisaties, scholen, het MKB. Hierbij gaat het niet alleen om een functionele samenwerking, maar ook om het proces zelf, om over en weer inzicht te krijgen in de belevingswereld van de ander en zo te komen tot een evenwichtige aanpak van vraagstukken rond diversiteit en inclusie en gelijkwaardigheid.

Tot slot wil het platform nog enkele opmerkingen maken over terugkerende vragen.

Excuses

Veel steden debatteren over wel/niet excuses aanbieden. Het platform is van mening dat het nu belangrijk is om samen te werken aan het vergroten van de kennis over het koloniale verleden, het gesprek aangaan over de doorwerking van de koloniale tijd, en de culturele minderheden te laten zien in Deventer. Of en hoe er eventueel in de toekomst excuses komen is niet de vraag die nu beantwoord moet worden, dat ligt open.

Vervolgonderzoek

Voor een eventueel vervolgonderzoek ziet het platform meer in onderzoek naar de tijd NA de afschaffing van de slavernij, het doorzetten van de koloniale tijd, de onafhankelijkheid van voormalige koloniën en de komst van mensen uit voormalige koloniën naar Deventer. Onderzoek ook naar de huidige doorwerking waarin mensen van kleur nog altijd gediscrimineerd worden, niet begrepen worden en niet gelijkwaardig behandeld worden. Er is al veel landelijk onderzoeksmateriaal hierover, we moeten ons realiseren dat die uitkomsten ook betrekking (kunnen) hebben op Deventer.

Toekomst Platform

Om het programma goed uit te kunnen voeren is het op den duur van belang dat het Platform over een eigen ruimte kan beschikken. Niet alleen voor het uitvoeren van de geplande activiteiten, maar ook om op gelijke voet, vanuit onze eigen identiteit van Deventenaar met een koloniale achtergrond, onze bijdrage te kunnen leveren aan de culturele diversiteit van onze stad.

Het projectplan dat voor u ligt is het plan voor het lopende en het komende jaar. Dit jaar zullen we ook gebruiken om te werken aan een langere termijnvisie, na te denken over de vorm die samenVrij!Deventer moet krijgen zodat het geen eenmalig project is maar een factor van betekenis voor Deventer. Vooralsnog hoopt het platform verder te groeien en een beweging te worden waarin wit en zwart samenwerken aan onze doelstellingen.

Het platform wordt voorlopig gefaciliteerd door het Ety Hillesum Centrum. Het EHC biedt ondersteuning en ruimte voor lezingen en tentoonstellingen, voor het opzetten van educatie en voor overleg. Ook financiële aanvragen lopen via het EHC.

Namens Platform SamenVrij!Deventer

Ronald Cadogan, Roos Seleky, René van der Hoff, Emilie van Heydoorn, Brian Hukon, Sharon Kromotaroeno, Thomas Simmons, Donna Daflaar en Gerja Meima

Communicatie en opbouw netwerken en versterking platform.

Communicatie

Het platform SamenVrij!Deventer wil een beweging worden waarin wit en zwart samenwerken. Daarvoor zullen we in de komende jaren meer mensen gaan betrekken. Dit wil het platform doen middels:

- Zichtbaarheid vergroten door een herkenbaar logo en vormgeving te laten maken en een flyer te ontwikkelen.
- een eigen website ontwikkelen (2025)
- realiseren van doorlopende communicatie via social media (2025)
- Vertellen van het verhaal van de diverse betrokkenen dmv reportages maken, een podcast opnemen met RTV Oost en korte filmpjes maken. (2024-2025)

Opbouw netwerken lokaal en internationaal.

Om een factor te worden in de Deventer samenleving zal het platform veel contacten moeten leggen en deel gaan nemen aan diverse netwerken. De komende tijd zal dit gebeuren door:

- Opbouwen en onderhouden van netwerk koloniaal verleden. Lokaal en landelijk
- Leggen van culturele en educatieve contacten met organisaties in de voormalige koloniën
- Samenwerken met en adviseren van culturele en sociale instellingen in Deventer om doelstellingen te verwezenlijken zoals samen programmeren van voorstellingen die kennis over het koloniale verleden en/of doorwerking daarvan als onderwerp hebben. Voorbeeld www.museum-maluku.nl/duoshow-ons-verhaal/
Beoogde partners hierin zijn: dEVENTer, bibliotheek, MIMIK, Deventer Schouwburg
- Contacten met MKB leggen en gekleurd ondernemerschap ondersteunen en stimuleren om relevante relaties aan te gaan met Surinaamse zusterorganisaties en waar mogelijk in de andere voormalige koloniën
- Met gemeenteraad en College kijken of Deventer een vriendschapsband kan aangaan met een gemeente in Suriname, Antillen, Indonesië.

Versterken platform

- Draagvlak vergroten door bijeenkomsten te organiseren om betrokkenen te laten meedenken. We streven ernaar het platvormteam te vergroten van 8 naar 30 leden zodat we daadkracht en slagvaardigheid kunnen genereren om onze plannen te realiseren.

Zolang het platform geen andere thuisbasis heeft zal de informatie over het platform te vinden zijn op de website van het Etty Hillesum Centrum.

Het platform zal in de komende tijd ook verbinding zoeken met soortgelijke initiatieven in de regio en de rest van Nederland. Contacten zijn er reeds met 30 juni/1 juli comité in Zwolle.

Speerpunt 1.

Kennis over de koloniale geschiedenis vergroten.

De geschiedenis van Nederlands-Indië en Indonesië moet een prominentere plek krijgen in het onderwijs. Dat adviseert de commissie 'Versterking kennis geschiedenis voormalig Nederlands-Indië' in een rapport dat vandaag wordt aangeboden aan het kabinet.

De aanbeveling is niet heel verrassend. De commissie, onder leiding van oud-minister Jet Bussemaker, werd in 2021 speciaal door de regering [in het leven geroepen](#) om aanbevelingen te doen om de kennis van de geschiedenis van voormalig Nederlands-Indië te vergroten.

Om de kennis van het koloniale verleden te vergroten richten we ons op educatie in het onderwijs en daarbuiten. Er is al veel materiaal beschikbaar waar we of bij aanhaken of gebruik van zullen maken. Daarnaast steken we onze energie in het brengen van de lessen naar scholen. En het vergroten van de kennis over het koloniale verleden van (geschiedenis) docenten

1. Les voor bovenbouw basisschool en onderbouw VO gericht op Deventer.

Willemijn Zwart heeft voor Overijssel de Les Overijssel overzee gemaakt. Deze lessen bestaan uit een gastles door een nazaat en 5 gratis te downloaden lessen. De lessen zijn bestemd voor de basisschool bovenbouw/onderbouw VO. Idee was om deze lessen als basis te nemen en aan te passen voor Deventer in samenwerking met Willemijn Zwart. Zij is echter gestopt en aanpassing is niet mogelijk. Daarom zullen we materiaal uit de lessen gebruiken in een eigen op te zetten les voor deventer waarin de betrokkenheid van Deventer met slavernij een duidelijke rol krijgt. Siert Wieringa, historicus en kenner van de Deventer en Slavernij zal hierin ondersteunen.

Er komt 1 algemene les over de koloniale en slavernijtijd en de betrokkenheid van Deventer daarmee, die op school of in het EHC aangeboden wordt en een gastles op school met een persoonlijk verhaal van iemand met roots uit voormalige koloniën. Deze gastles wordt gegeven door verschillende betrokkenen uit het platform.

Sharin Kromotaroeno, Jeanine Rottier (coördinator EHC educatie, Roos Seleky en René vd Hoff vormen de werkgroep die bezig is met het inhoudelijk vormgeven van deze les.

De lessen van Overijssel Overzee zullen aan de scholen als extra kennis aangeboden worden.

De werkgroep educatie van het platform streeft ernaar om de les vanaf sept 2024 op scholen te kunnen geven.

2. Project Koloniale sporen in mijn buurt uitvoeren in praktijkonderwijs.

Dit project *koloniale sporen in mijn buurt* is een samenwerking met de stichting *Inmijnbuurt* uit Amsterdam. Eind 2022 en begin 2023 is het project uitgevoerd door het Etty Hillesum Centrum op het Corberic, de Vrije schooltak van het Etty Hillesum Lyceum. Twee derdejaars klassen hebben deelgenomen en 15 mensen uit Deventer met roots in voormalige Nederlandse koloniën hebben deelgenomen. Het Project heeft veel meer mensen bereikt dan alleen de 50 leerlingen die deelnamen. Ook ouders van leerlingen, familie van de

geïnterviewden zijn bij eindpresentaties geweest. Ook zijn er diverse vermeldingen in de media geweest o.a. opnames en interviews rond de opening van de tentoonstelling in het stadhuis door RTVOost. Daarnaast leerlingen hebben hun verhalen verteld o.a. bij de opening van de tentoonstelling die n.a.v. dit project gemaakt is en bij de dialoogtafels op 1 juli 2023.

We willen het project, samen met de stichting *in mijn buurt* nog eenmaal uitvoeren op een basisschool voor de zomer van 2024. De stichting heeft hier landelijke financiering voor. Daarnaast willen we het uitvoeren op een school voor praktijk onderwijs, De Marke of Arkelstein. Doel is om naast de leerlingen van de klas ook de rest van de school te betrekken. Dit zou kunnen door met een andere klas gezamenlijk een tentoonstelling te maken van de verhalen of door leerlingen in te schakelen als fotografen. Voor het platform betekent dit ook weer een uitbreiding van het netwerk, en meer betrokkenheid.

Sharon Kromotaroeno zal projectleider zijn hiervan. Roos Seleky en Ronald Cadogan zijn betrokken als ervaringsdeskundigen/docenten.

De opzet van het project is:

- Twee geschiedenislessen over de West en over de Oost met een ervaringsdeskundige
- Een les over hoe te interviewen
- Een interview en foto's
- Uitwerking van het interview (door anderen)
- Een les over presenteren en oefenen van je verhaal.
- Een eindpresentatie.
- Tentoonstelling?

3. Het Molukse verhaal

Het Molukse verhaal heeft nog een heel andere component dan andere koloniale verhalen. De verhouding met de eerdere kolonisorator, de gedwongen reis naar Nederland van 12.500 Molukse mensen en het niet nakomen van de beloften aan hen. Nederland hebben diepe sporen nagelaten, ook bij de laatste generatie. Inmiddels wordt de Molukse gemeenschap op 70.000 inwoners in Nederland geschat. Ook in Deventer woont een groep mensen van Molukse komaf en hun verhaal moet verteld worden. Het platform wil zich in samenwerking met de stichting Masohi daarvoor inzetten. Dat kan o.a. door de volgende drie activiteiten:

a. Tentoonstelling over het verhaal van de Molukken

In juni is de voorstelling Tentoonstelling *Herkennen en Erkennen: wie ben ik?* Opnieuw te zien in het cultuurcentrum van de st Masohi. Rond de zomer van 2024 willen we samen met st Masohi enkele schoolklassen uitnodigen voor deze tentoonstelling om het verhaal van de Molukken te vertellen

b. Molukse voetsporen

Op de website Molukse voetsporen is een ruim aanbod aan lessen over de Molukken voor zowel basis als voortgezet onderwijs. www.moluksevoetsporen.nl

Op basis hiervan willen we een of meerdere lessen uitwerken die de komende jaren op scholen gegeven kunnen worden door leden van de Molukse gemeenschap in Deventer.

c. Duoshow- ons verhaal

Nicky Manuputty en Tasilo Pieck verzorgen een muzikale show waarin ze hun eigen verhaal en het verhaal van de Molukken op toegankelijke wijze vertellen. Er is contact gezocht met de devnter schouwburg om deze show daar te programmeren.

4. Uitwisseling met Surinaamse middelbare school

Op het Vlier wordt door vierdejaars havo en vijfdejaars VWO een profielwerkstuk gemaakt. Dit is altijd in opdracht van een organisatie buiten school. Het EHC doet al 6 jaar hieraan mee, het afgelopen jaar met een opdracht rond kinderrechten en het organiseren van een kinderrechtenmarkt op het stadhuis.

Komend jaar willen we vanuit het platform Samen Vrij Deventer een project starten ism een klas in Suriname. Het wordt uitgevoerd vanaf sept tot half december 2024.

In bijlage 1 vindt u het plan hiervoor. Geschreven door Ronald Cadogan.

5. Lezingen voor volwassenen.

Voor volwassenen willen we jaarlijks 1-2 lezingen organiseren over deelonderwerpen die de kennis over de koloniale tijd vergroten.

6. Expertmeeting voor geschiedenisdocenten.

Nederland heeft het koloniale verleden vaak gebagatelliseerd. Er was veel aandacht voor de gemaakte winsten en de welvaart die het Nederland bracht en weinig voor de gevolgen voor de inwoners of voor de wantoestanden in de koloniën, laat staan voor de praktijken van de slavernij. De kennis over het koloniale verleden schiet nog ernstig te kort bij veel docenten en daarmee ook bij leerlingen. In geschiedenisboeken wordt er weinig aandacht aan besteed.

In 2024-2025 wil het platform daarom een Expertmeeting organiseren voor geschiedenisdocenten VO, leerkrachten bovenbouw basisonderwijs en belangstellenden. Hieraan zouden zowel historici als onderwijsdeskundigen kunnen meewerken.

Speerpunt 2.

Aandacht vragen voor de doorwerking van slavernij en koloniale macht in de huidige tijd

Nederland heeft 150 jaar geleden de slavernij gefaseerd afgeschaft. Maar tot op de dag van vandaag werken de gevolgen door van de eeuwenlange ontmenselijking en vernedering in de vorm van intergenerationeel trauma, geïnternaliseerd racisme, de mythe van witte superioriteit en de constante stress van alledaags racisme. De ongelijke machtsverhoudingen tussen mensen van kleur en witte mensen zijn niet ineens verdwenen. Nog steeds krijgen veel mensen van kleur te maken met vooroordelen en racisme.

1. Tentoonstelling over zwarte mensen in kinder- en prentenboeken Ricardo Burgzorg (2024)

De fascinerende verzameling van Ricardo Burgzorg laat zien hoe zwarte mensen zijn afgebeeld in prentenboeken en beeldverhalen van 1900 tot nu. De plaatjes zijn schitterend maar ook verontrustend en schokkend vanwege de karikaturen of het onverholven racisme.

Zijn verzameling is samengebracht in het boek Burgzorgs blik met teksten van Arjan Peters. Deze beschrijft hoe de beeldvorming onze blik op zwarte mensen heeft bepaald en hoe die pas in de laatste decennia aan het veranderen is. Er zijn 7 thema's:

- Een man van het beeld
- Heen en weer op reis
- In de kookpot
- Een met de dieren
- Kleintjes in en uit de wildernis
- Onzichtbaar en niet te missen
- Van simpele zielen naar superhelden

In het Etty Hillesum Centrum komt van de verzameling van Ricardo Burgzorg een tentoonstelling en een ontmoeting met hem. Deze willen we tegelijkertijd met het project draden van slavernij in nov 2024-jan 2025 realiseren

2. Deelname aan draden van slavernij.

Het project [Draden van ons Nederlandse slavernijverleden](#) is gestart in Groningen. Initiatiefnemer is Ricardo Burgzorg. Inmiddels wordt het in andere provincies gestart. Het doel is om een permanente uiting te maken van de geschiedenis van slavernij in die provincie. Het is een community project. Het wandkleed wordt ontworpen door een kunstenaar uit de betreffende provincie. In delen wordt het vervolgens vervaardigd door inwoners, al dan niet met voorouders die betrokken waren bij slavernij. Het Etty Hillesum Centrum en Samen vrij!Deventer hebben aangegeven graag partners te willen zijn van het project Overijssel. Het EHC zal één van de plekken zijn waar gewerkt wordt aan het wandkleed. De overige locaties zijn het kunstenlab en evt de bibliotheek.

- het project in Overijssel start op 5 november 2024
- Deventer zoekt ook naar iemand uit de stad die het vervaardigen aldaar kan begeleiden;
- Deventer zoekt zelf naar mensen die mee komen helpen met het vervaardigen. Donna Daflaar zal dit op zich nemen.
- voor de (mogelijke) extra kosten is Deventer verantwoordelijk
- de publicatie Deventer& Slavernij is meegegeven om ter inspiratie te dienen voor de kunstenaar.

Als het wandkleed klaar is zal het in verschillende steden in Overijssel te zien zijn, te beginnen bij Zwolle en Enschede en vervolgens in Deventer. Vanuit het platform willen we onderzoeken of het stadhuis een mogelijke locatie daarvoor kan zijn.

3. Dialoogtafels

Om in Deventer met elkaar in dialoog te gaan over de koloniale tijd en de sporen die dat heeft achtergelaten organiseren we namens het platform rond 1 juli een brede dialoogtafel op twee locaties: Deventer Schouwburg en st Masohi. We doen dit niet op 1 juli maar op **29 en 30 juni** omdat dan een groot deel van de bewoners van Deventer van Surinaamse en Antilliaanse komaf dan Ketikoti vierden in Amsterdam.

We streven ernaar om met 50-100 mensen per tafel in dialoog te gaan over voorouders, verhoudingen, doorwerking van het verleden in deze tijd en over de vraag wat bindt ons?

Bij de tafels zal (eenvoudig) eten zijn dat afkomstig is van de verschillende culturen die in Deventer te vinden zijn. Een echte multiculti maaltijd dus. Het bereiden van de maaltijden gebeurt door een groep vrijwilligers olv een kok. De organisatie hiervan ligt bij het platform en het EHC

4. Fotoproject met Jonathan Moody

Jonathan Moody is een jonge Deventer fotograaf en kunstenaar met Indonesische roots. De trauma's die er nog zijn in de Indonesische gemeenschap, het onverwerkt verleden is een thema dat hem raakt en dat hij in een fotoproject tot uitdrukking wil brengen.

Roos Seleky, een van de leden van het platform en van Molukse afkomst herkent dit uit haar eigen familie. De onmacht om er over te praten, het verdriet dat te groot is, de cultuur van zwijgen, maar ook de noodzaak om dit te veranderen voor de volgende generatie.

In november 2024 wordt in Deventer de maand van de patronen georganiseerd waar dit een onderdeel van kan zijn.

5. Lezingen

Er zijn veel onderzoeken gedaan de afgelopen decennia naar de doorwerking van de koloniale tijd en van slavernij op het hedendaagse ongelijkheid, discriminatie en racisme. Hierover willen we jaarlijks 1-2 lezingen organiseren. Onderstaande onderwerpen en sprekers zijn suggesties daarvoor:

- Bram Latumahina (64) is gezondheidszorgpsycholoog en ziet in zijn werk veel Molukse en Indische cliënten die last hebben van trauma's die doorwerken op volgende generaties. Dit fenomeen wordt intergenerationeel trauma genoemd.
- Hoe tackel je ongelijkheid. Jade Cadogan groeide op in Deventer en studeerde af aan de Erasmus universiteit met **Tackling inequalities**. Ze is ook kunstenaar en werkt als inhoudsontwikkelaar bij Naturalis Biodiversity Center Nederland en kindermuseum Rotterdam
- Hoe discriminatie en racisme Nederlandse kinderen raakt. Samen met *Defence for children* en het kinderrechtencollectief, waar het EHC partner van is, willen we hierover een lezing organiseren speciaal voor het onderwijs.
- De invloed van educatie over slavernij- en koloniaal verleden uit meerdere perspectieven door Hanneke Felten van het KIS kennisplatform integratie en samenleving.

Speerpunt 3

Deventer als multiculturele stad promoten

Deventer is een trotse stad. Trots op haar mooie ligging aan de rivier, haar oude binnenstad, haar verleden en op haar ondernemerschap. En Deventer laat dat graag zien. Dat de Deventer bevolking multicultureel is, is minder zichtbaar. Niet in de politiek, niet onder de ambtenaren en niet in de culturele sector. Daar is wit de kleur.

Vanuit de culturele sector is een veelgehoord argument: we willen wel maar we kunnen mensen van kleur niet vinden. Blijkbaar leven we in Deventer nog veel in gescheiden werelden. Het platform wil graag een brug slaan en een bijdrage leveren om dat te veranderen. Voorwaarde daarvoor is dat we op een gelijkwaardige manier met elkaar samenwerken. We doen enkele pogingen:

1. Deelname aan culturele festivals

In Deventer wordt veel in Cultuur geïnvesteerd maar weinig buiten de grotere instellingen in de binnenstad. Er wordt wel kunst beoefend vanuit minderheidsgroepen maar die zijn veelal niet verder zichtbaar dan binnen de eigen kring. En de gekleurde cultuur bevindt zich veel meer in de wijken. Leden van het platform willen laten zien dat investeren in multicultureel talent (prof, semiprof en amateurs) de moeite waard is. Inventariseren in wat er is en dat een plek geven binnen de culturele sector. Zij willen nadrukkelijk niet meewerken om een kleurtje toe te voegen maar als gelijkwaardige partners. Plannen zijn o.a.

In november wordt de week van de toegankelijkheid georganiseerd. Die gaat grotendeels over fysieke toegankelijkheid. We willen met het platform graag een bijdrage leveren om culturele toegankelijkheid te bespreken en te laten zien.

1. multiculturele optredens uit de wijken in de week van de toegankelijkheid te zien in de binnenstad. Cross-overs van "witte" amateurverenigingen en culturele groepen.
2. Een speeddate organiseren van programmeurs en communicatiemedewerkers met leden van het platform en hun achterban.

2. Keti koti next level festival

In 2025 willen we een eerste editie van een multicultureel festival organiseren in Deventer. Ook dit zal niet op 1 juli zijn. Maar daarvoor of daarna. Voordeel is dat muziekgroepen dan in

Nederland zijn en relatief gemakkelijk *in te inhuren zijn. In 2024 willen we de eerste contacten hiervoor leggen.

Om een multicultureel festival te kunnen programmeren zal het platform

- Starten met de aanleg van een databank van gekleurde artiesten. (2024-2026)

3. Tai Hori.

Tai Hori, de Surinaamse vereniging bestaat 50 jaar in 2025. Ronald Cadogan heeft met Deventer verhaal gesprekken om een overzichtstentoonstelling te maken hiervan.

4. Onderzoek starten naar mogelijkheid voor een multicultureel centrum in Deventer

- Mogelijke locaties onderzoeken
- Mogelijke financiering onderzoeken
- Start met plannen maken (Exploitatieplan , ondernemersplan, fundraising)

Om in de toekomst de kennisplek in Deventer te kunnen zijn over het koloniale verleden zal het platform

- Informatie verzamelen voor een Studiecentrum voor koloniale geschiedenis. (2024-2026)

Begroting projectplan 2024 SamenVrij!Deventer.

Het platform SamenVrij!Deventer is geen eenmalig project. Het zal een langere tijd duren voordat we samen vrij leven in een gelijkwaardige samenleving. Deze begroting is voor 2024 en een deel van de activiteiten zal dit jaar plaatsvinden, anderen zijn voorbereidingen voor volgende jaren. Het platform zal jaarlijks een verantwoording schrijven van de gerealiseerde activiteiten en een activiteitenplan met begroting maken voor het volgende jaar. We hopen dat de gemeente Deventer de bijdrage aan het platform voor een periode van 4 jaar wil vaststellen. Daarvan is een deel terugkerend voor de ondersteuning en communicatie en een deel eenmalig voor de uitvoering van activiteiten in 2024-2025. We kunnen nu niet alle kosten van 2025 ook benoemen, dit zal afhangen van uit te voeren activiteiten. O.a. het multiculturele festival.

kosten				
algemeen				
		projectleiding	€ 3.000	
		productiemedewerking voor activiteiten	€ 2.500	
		zakelijke ondersteuning en fundraising	€ 3.000	
		Totaal algemeen		€ 8.500
communicatie, opbouw netwerken en versterking platform				
		communicatie	€ 4.000	
		vertellen verhalen dmv podcast, filmpjes en	€ 6.000	
		opbouw netwerken	€ 3.000	
		versterken platform	€ 1.500	
		totaal communicatie, opbouw netwerken en versterk		€ 14.500
speerpunt 1 kennis vergroten				
		kennis les en gastles ontwikkelen koloniale	€ 3.600	
		koloniale sporen in mijn buurt 2x uitvoeren	€ 11.000	
		molukse verhaal (abc)	€ 5.000	
		uitwisseling met Surinaamse school in PWS	€ 2.000	
		2 lezingen voor volwassenen	€ 600	
		expertmeeting voor geschiedenisdocenten	€ 1.500	
		totaal speerpunt 1		€ 23.700
speerpunt 2 doorwerking				
		tentoonstelling Ricardo Burgzorg	€ 3.000	
		deelname aan draden van slavernij	€ 6.000	
		dialogotafels 29/30 juni	€ 8.000	
		fotoproject Jonathan Moody	€ 1.500	
		2 lezingen	€ 600	
		totaal speerpunt 2		€ 19.100
speerpunt 3 multiculturele stad				
		deelname aan de week van de toegankelijk	€ 4.000	
		voorbereiding ketikoti next level festival	€ 8.000	
		onderzoek naar multicultureel centrum	€ 2.000	
		start opbouw kenniscentrum	€ 1.000	
		totaal speerpunt 3		€ 15.000
Totaal kosten				€ 80.800
Opbrengsten				
		bijdrage Deventer	40.000	
		Provincie Overijssel	20.000	
		fonds cultuurparticipatie	15.000	
		oranjefonds	14.500	
		inmijnbuurt	5.500	
		Totaal opbrengsten 2024		95.000
		balans		€ 14.200

Bijlage 1

Opzet Digitale uitwisselingsproject project leerlingen Deventer met Suriname.

Aanleiding en doelstelling

Afgelopen jaar hebben het EHC en het Vlier een project uitgevoerd genaamd "Koloniale sporen in mijn buurt". Dit project is opgezet om de leerlingen in het middelbaar onderwijs meer bekend te maken met het koloniaal verleden van Nederland. Tijdens dit project, waarbij verhalen van migranten uit de oude koloniën verteld werden, bleek dat jongeren ook meer wilden horen over leeftijdgenoten in Suriname. Het leek dan ook goed om te kijken hoe we scholieren uit Deventer in contact kunnen brengen met scholieren in Suriname. Gelukkig spreken scholieren in Suriname ook nederlands en hebben ze vaak ook toegang tot het internet. Dit opent de mogelijkheid tot een digitale uitwisseling en directe communicatie met elkaar. Hiermee wordt dan een stap gezet ervaringen en ideeën met elkaar te delen en mogelijk gezamenlijk projecten aan te pakken. In elk geval elkaars cultuur beter te leren kennen en begrijpen.

Organisatie

Deelnemers

- Vanuit het Vlier wordt het project opgezet met leerlingen van Havo-4 in het kader van een profielwerkstuk. (Aantal uren?)
- Overleg over welke school in Suriname als partner geschikt is.
- Begeleiding door een docent die zorgt voor contactlegging en het maken van afspraken met surinaamse partner. Met behulp van Samen Vrij.
- Overleg over thema's en reportages (eventueel ondersteuning Sharon)
- Vanuit surinaamse partners dezelfde opzet, natuurlijk afhankelijk van de situatie daar.
- Verwerking van het materiaal tot werkstuk.

Thema's

Het uitgangspunt is ons gedeelde verleden. Hoe wordt het ervaren en wat kunnen we ervan leren. De inhoudelijke thema's worden in gezamenlijk overleg gekozen.

Tijdspad

Als het duidelijk is met welke partner we het project willen aangaan, dan kunnen we met hen in overleg en de nodige afspraken maken. De grote vakantie in Suriname is in augustus en september. Het zou dus goed zijn om contact al voor de vakantie gelegd te hebben, zodat ze na de vakantie direct aan de slag kunnen gaan.

We moeten er wel rekening mee houden dat dit een "pilot project" is en er dus op bedacht zijn dat er misschien aanpassingen nodig zijn. Hopelijk breidt dit project zich uit tot het aangaan van vriendschapsbanden met surinaamse scholen.

Benodigdheden

Het project is eenvoudig van opzet. Via het internet met elkaar communiceren. Hiervoor is dus een goede computer en een internetaansluiting nodig. (Niet overal vanzelfsprekend). Voor interviews en reportages is een goede camera met randapparatuur nodig. Afhankelijk van de thema's kunnen er bijkomende kosten zijn.